

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 328/2021-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jurajom Jurovským, Vajanského 58, Piešťany, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 20 S 164/2019-93 z 18. decembra 2019 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. februára 2020 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“, v citáciách aj „Správny súd“) č. k. 20 S 164/2019-93 z 18. decembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom konštatoval porušenie označených práv, napadnuté uznesenie zruřil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a každému zo sťažovateľov priznal finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia 4. októbra 2019 podali na krajskom súde proti Okresnému úradu Trnava, odboru opravných prostriedkov, pozemkovému referátu (ďalej len „žalovaný“) správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TT-OOP-2019/026192 zo 17. júla 2019. Na krajskom súde podali dve samostatné žaloby, ktoré krajský súd spojil na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 20 S 164/2019. Spolu so správnu žalobou podali sťažovatelia aj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe v zmysle § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“).

3. Krajský súd napadnutým uznesením z 18. decembra 2019 právoplatným 3. januára 2020 návrh sťažovateľov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením z 18. decembra 2019:

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti napadnutému uzneseniu vytýkajú, že „výrok Správneho súdu Napadnutého Uznesenia je rozhodnutím svojvoľným - arbitrárnym, ktorý nezodpovedá skutkovým zisteniam, predloženým dôkazom, a v kontexte ustanovenia § 185 písmena a) SSP je v rozpore s preukázaním hrozby závažnej ujmy žalobcov, resp. iného vážne nenapraviteľného následku, v dôsledku zániku ich vlastníckeho práva k pozemkom na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, v spojení so zápisom vlastníctva doterajších užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade do katastra nehnuteľností podľa tohto právneho titulu.“

4.1. Svoje tvrdenia sťažovatelia odôvodňujú takto:

a) Je nespochybniteľné, v kontexte ústavného práva vlastníť majetok, že hrozbou vážnej ujmy je jednoznačne strata alebo zánik ich vlastníckeho práva k pozemkom v nemalej výmere a v nemalej hodnote, na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa. Uvedená hrozba vážnej ujmy je umocnená ešte aj tou skutočnosťou, že bez priznania odkladného účinku správnej žalobe, v spojení už s realizovanými zápismi vlastníckeho práva na nových vlastníkov (užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade) v katastri nehnuteľností, na základe dispozície ich vlastníckeho práva k pozemkom jeho prevodom na ďalšie tretie osoby, dôjde k nenapraviteľnému následku - právnemu stavu v neprospech žalobcov - navrhovateľov v 1. a 2. rade. Priznanie odkladného účinku správnych žalôb pritom nie je v rozpore s verejným záujmom.

b) Z obsahu bodu VII. žalôb navrhovateľov v 1. a 2. rade ako žalobcov, vyplývala a listinnými dôkazmi bola preukázaná jednoznačne naliehavosť priznať podaným správnym žalobám odkladné účinky, nakoľko skutočne hrozila závažná ujma spočívajúca v zániku vlastníckeho práva navrhovateľov v 1. a 2. rade na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, a to u navrhovateľa v 1. rade zánik vlastníctva k pozemku v celkovej výmere 2.637 m² (parcela KN-E, parcelné číslo ■■■■■, pôvodná výmera 3715 m², nová výmera 1078 m²),

a u navrhovateľa v 2. rade zánik vlastníctva k pozemku v celkovej výmere 1.018 m² (parcela KN-E, parcelné číslo [REDAKOVANÉ], pôvodná výmera 5686 m², nová výmera 4668 m²).

c) V žalobách navrhovateľov v 1. a 2. rade boli v bodoch VII., predložené procesné návrhy na priznanie odkladného účinku týchto žalôb v zmysle ustanovenia § 185 písmena a) SSP. Navrhovatelia v 1. a 2. rade ako žalobcovia odôvodnili tento svoj návrh tou skutočnosťou, že na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, ktoré bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím žalovaného, ako verejnej a záznamovej listiny, má byť uskutočnený zápis vlastníctva doterajších užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade do katastra nehnuteľností. Uvedené tvrdenie zároveň žalobcovia preukázali informatívnymi výpismi z listov vlastníctva [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] katastrálneho územia [REDAKOVANÉ], zo dňa 03.10.2019 k pozemkom v pôvodnom vlastníckom stave ku dňu 02.10.2019, t. j. pred vykonaním zápisu podľa rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, na ktorých bolo evidovaná plomba pod Z - 2131/2019, na základe návrhu na zápis vlastníctva orgánu verejnej správy prvého stupňa zo dňa 12.09.2019, doloženého navrhovateľmi v 1. a 2. rade podaniami zo dňa 24.10.2019.

d) Na základe vyššie uvedených skutočností sa preto javí absurdne a právne neudržateľné tvrdenie Správneho súdu v bode 11. Napadnutého Uznesenia, že žalobcovia „konkrétne nepreukázali, že okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia im hrozí závažná ujma“. Právnym nezmyslom, bez vecnej a časovej súvislosti, je aj následný záver Správneho súdu v tomto bode Napadnutého Uznesenia, že „Z výpisu z listu vlastníctva oboch žalobcov vyplýva, že rozhodnutie orgánu prvého stupňa je v katastri nehnuteľností zapísané ako titul nadobudnutia predmetného pozemku.“ Správny súd totiž nekonal v primeranej lehote, rozhodoval o návrhoch žalobcov o priznaní odkladných účinkov správnych žalôb až v čase, keď na základe rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa boli už vykonané zápisy v prospech doterajších užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade, a na úkor doterajších skutočných vlastníkov týchto pozemkov. Správny súd teda ignoroval listinné dôkazy predložené žalobcami s vlastníckym stavom ku dňu 02.10.2019 a lustroval listy vlastníctva žalobcov v čase svojho rozhodovania o priznaní, alebo zamietnutí návrhu na priznanie odkladných účinkov podaných správnych žalôb, až po realizácii zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností na základe právneho titulu - rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa. Ak by Správny súd konal v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov, t. j. neodkladne a vyhodnotil by listinné dôkazy predložené žalobcami k žalobám, t. j. najmä výpisy z listov vlastníctva v stave ku dňu 02.10.2019, tak ako je uvedené v predchádzajúcom písmene tohto návrhu, nedospel by k takému neprijateľnému a nelogickému záveru, tak ako je citované vyššie.

e) K týmto skutočnostiam je potrebné ešte dodať, že bez ohľadu na realizované zápisy vlastníckeho práva v prospech užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade v katastri nehnuteľností na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, je možné priznaním odkladného účinku správnej žalobe obmedziť dispozíciu vlastníckeho práva zápisom poznámky na listoch vlastníctva nových vlastníkov pozemkov, o odkladných účinkoch zapísaného právneho titulu - rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa v súlade s ustanoveniami §§ 38 a 39 zákona č. 162/1995 Z. z. - katastrálneho zákona, v znení neskorších predpisov.»

5. Sumarizujúc už uvedené, sťažovatelia konštatujú, že krajský súd pri svojom rozhodovaní postupoval „prísne formálne, keďže interpretoval ustanovenie § 185 písmena a) SSP v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti, čo podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je rovnako považované za ústavne nesúladné - teda porušujúce ústavné práva dotknutých subjektov.“

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením z 18. decembra 2019 a postupom, ktorý mu predchádzal:

6. V tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovatelia prezentujú svoj názor, že *„konanie na Správnom súde od podania žalôb navrhovateľmi v 1. a 2. rade až po vydanie Napadnutého Uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na priznanie odkladného účinku žalôb, trvalo dva a pol mesiaca.“*

7. Sťažovatelia poukazujú na tri kritériá, ktoré v rámci svojej judikatúry ústavný súd pri tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sleduje, a uvádzajú, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu v kontexte návrhu sťažovateľov na priznanie odkladného účinku žalôb, možno konštatovať, že návrh a rozhodnutie o ňom je rozhodovaním mimo rozhodovania vo veci samej, a preto ani dĺžka konania až po vydanie napadnutého uznesenia nemohla byť závislá od právnej alebo skutkovej náročnosti prerokovávanej veci. K neúmernej dĺžke napadnutého konania sťažovatelia ani ich právny zástupca neprispeli, a to ani čiastočne, a poskytovali krajskému súdu primeranú súčinnosť. Samotný postup krajského súdu od doručenia správnych žalôb až do vydania napadnutého uznesenia ako tretie hodnotiace kritérium považujú sťažovatelia za prietáhový, a teda porušujúci ich označené práva.

8. Priznanie finančného zadosťučinenia sťažovatelia odôvodňujú intenzitou zásahov do ich základných práv (body 4 a 4.1 odôvodnenia tohto rozhodnutia), pričom jeho výšku vyvodzujú *„zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa článku 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Sťažovatelia sú presvedčení o tom, že napadnutým uznesením, ktorému vytykajú arbitrárnosť, a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu a ktorý považujú za prietáhový, boli porušené nimi označené práva.

III.1. K porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením z 18. decembra 2019:

10. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

11. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

12. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý.

13. Ústavný súd do konania vo veci samej pred jeho právoplatným skončením zasiahne len výnimočne, ak by išlo o rozhodnutie súdu spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa a zároveň námietka ich porušenia sa musela vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

14. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaní nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012).

15. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájiteľným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájiteľnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu

účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosti zbraní či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08).

16. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Zároveň platí, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

17. Rovnako z judikatúry ESĽP vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Ani judikatúra ESĽP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

18. Podľa § 185 ods. 1 písm. a) SSP účinného v čase rozhodovania krajského súdu správny súd môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

19. Odkladný účinok správnej žaloby upravený v § 184 až § 189 SSP «predstavuje jeden z nových právnych inštitútov správneho súdneho konania, ktoré majú zabezpečiť efektívnu ochranu zo strany správneho súdu tak, aby jeho rozhodnutie mohlo byť nielen formálnym, ale i materiálnym prostriedkom ochrany práv a právom chránených záujmov úspešného žalobcu. Podstatou odkladného účinku je zabezpečenie takého stavu, pri ktorom by správnym súdom preskúmané rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy nevyvolávali žiadne právne účinky vrátane

takých, ktoré by ich zrealizovaním boli považované za skonsumované... Odkladný účinok správnej žaloby má predbežný, zabezpečovací a dočasný charakter a predstavuje určitý ekvivalent neodkladných a zabezpečovacích opatrení v civilnom sporovom konaní a neodkladných a iných opatrení v civilnom mimosporovom konaní. Oproti týmto opatreniam podstatou odkladného účinku je „zmrazenie“ právnych následkov už existujúceho, resp. platného a právoplatného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy... Možnosť priznania odkladného účinku správnej žalobe rozhodnutím správneho súdu je plne ovládaná dispozičnou zásadou... Podanie návrhu na priznanie odkladného účinku nie je viazané na žiadnu lehotu. Žalobca môže podať takýto návrh najskôr so správnu žalobou, či už ako jej súčasť, alebo samostatne, a najneskôr do konečného rozhodnutia správneho súdu (pozri § 187 ods. 3)... Návrh na priznanie odkladného účinku má v zásade povahu podania vo veci samej (§ 55 ods. 2). Okrem všeobecných náležitostí podania (§ 57) by mal návrh obsahovať aj dostatočnú identifikáciu dôvodu na priznanie odkladného účinku v zmysle písm. a) alebo b) § 185. Pri dôvode týkajúcom sa písm. a) § 185 by pritom mal navrhovateľ (žalobca) dostatočne vymedziť aj konkrétny dôvod a skutkové okolnosti s ním spojené. Od tohto vymedzenia nakoniec závisí vo veľkej miere aj rozhodnutie správneho súdu a rozsah jeho odôvodnenia... Proti uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na priznanie odkladného účinku, či už kladne, alebo záporne, nie je prípustná kasačná sťažnosť [§ 439 ods. 2 písm. e)], a to z dôvodu, aby sa pre rozhodovanie o nej zbytočne nepredlžovalo konanie vo veci samej. Žalobca však môže podať nový návrh na priznanie odkladného účinku, ak došlo k zmene pôvodného skutkového alebo právneho stavu.» (BARICOVÁ, J., FEČÍK, M., ŠTEVČEK, M., FILOVÁ, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 924, s. 926 až 927 a s. 934.).

20. Z uvedeného vyplýva, že splnenie podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žalobe bude vždy prísne individuálne. Napriek tomu by mal správny súd zohľadniť najmä tie dopady a ujmy, ktoré by mohli v dôsledku svojho vzniku zmariť tú ochranu subjektívnych práv, právom chránených záujmov alebo povinností, resp. zákonnosti, ktorú by mohlo poskytnúť rozhodnutie správneho súdu vyhovujúce správnej žalobe.

21. Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či tieto požiadavky kladené na rozhodnutie krajský súd rešpektoval, minimálne v takej miere, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

22. Na tento účel si ústavný súd vyžiadal súdny spis.

23. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

24. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav

takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

25. Krajský súd v napadnutom uznesení poukázal na podanie správnej žaloby sťažovateľmi a tiež uviedol obsah ich návrhu na priznanie odkladného účinku tejto správnej žalobe. K tomuto návrhu sa vyjadril aj žalovaný a krajský súd v napadnutom uznesení uviedol obsah jeho vyjadrenia, z ktorého vyplýva, že žalovaný považuje návrh sťažovateľov na priznanie odkladného účinku za bezpredmetný vzhľadom na to, že *„rozhodnutie orgánu prvého stupňa, ktoré bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím, je už zapísané v katastri nehnuteľností, t. j. vlastníctvo je už zapísané na užívateľov [REDAKOVANÉ]“*.

26. Následne krajský súd poukázal na všeobecné východiská týkajúce sa podávania správnej žaloby a jej odkladného účinku, citoval § 185, § 186, § 187 ods. 3, § 188 a § 149 ods. 2 SSP a uviedol tieto právne závery: *„11. Návrh žalobcov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe neobsahuje žiadne dôkazy na preukázanie hrozby závažnej ujmy. resp. iného vážneho nenapraviteľného následku a ani z administratívneho spisu hrozba závažnej ujmy z dôvodu okamžitého výkonu rozhodnutia orgánu verejnej správy nevyplýva. Žalobcovia dôvodnosť priznania odkladného účinku správnej žalobe riadne nepreukázali (konkrétne nepreukázali, že okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia im hrozí závažná ujma). Z výpisu z listu vlastníctva oboch žalobcov vyplýva, že rozhodnutie orgánu prvého stupňa je v katastri nehnuteľností zapísané ako titul nadobudnutia predmetného pozemku. Na základe tejto skutočnosti správny súd nevzhliadol, v čom má v tomto prípade spočívať hrozba závažnej ujmy, ktorá by vznikla žalobcom okamžitým výkonom rozhodnutia. Nakoľko absentuje vysvetlenie odôvodňujúce prijatie úsudku o reálnosti tvrdenej hrozby vzniku závažnej ujmy v dôsledku prípadného výkonu rozhodnutia, súd tento procesný návrh žalobcov zamietol.“*

27. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva predovšetkým záver, že sťažovatelia svoje tvrdenia o splnení podmienok pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe nijako nepreukázali. Z napadnutého uznesenia je tiež zrejmé, že podkladom pre rozhodnutie krajského súdu bolo aj vyjadrenie žalovaného, z ktorého vyplynulo, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktoré nadobudlo právoplatnosť na základe právoplatnosti žalobou napadnutého uznesenia, je už zapísané do katastra nehnuteľností, a teda vlastníctvo k pozemkom je už zapísané na jeho užívateľov.

28. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

29. Tvrdenia sťažovateľov uvádzané v ústavnej sťažnosti (body 4 a 4.1 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktoré majú preukázať prítomnosť zákonných dôvodov na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, ústavný súd nepovažuje za spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

30. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj

stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

31. Ústavný súd poukazuje na tvrdenie sťažovateľov, že *„bez ohľadu na realizované zápisy vlastníckeho práva v prospech užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade v katastri nehnuteľností na základe vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, je možné priznaním odkladného účinku správnej žalobe obmedziť dispozíciu vlastníckeho práva zápisom poznámky na listoch vlastníctva nových vlastníkov pozemkov“*, a v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľom nič nebráni podať nový návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, v ktorom dostatočne vymedzia konkrétny dôvod a skutkové okolnosti s ním spojené.

32. V danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľov, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením z 18. decembra 2019 a postupom, ktorý mu predchádzal:

33. Predmetom ústavnej sťažnosti je aj námietka porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti uvádzajú, že k porušeniu označených práv došlo napadnutým uznesením krajského súdu z 18. decembra 2019, avšak z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že k porušeniu týchto práv podľa ich názoru došlo napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (body 6 a 7 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

34. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

35. Vec sťažovateľov (týkajúca sa rozhodovania krajského súdu o ich návrhu na priznanie odkladného účinku nimi podaných správnych žalôb, o ktorých rozhoduje krajský súd na spoločnom konaní) bola v čase podania tejto ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (27. februára 2020) právoplatne skončená, a to napadnutým uznesením krajského súdu z 18. decembra 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. januára 2020. Sťažovatelia podali ústavnú sťažnosť ústavnému súdu v čase, keď bolo konanie (resp. časť konania) pred všeobecným súdom o nimi podanom návrhu právoplatne skončené napadnutým uznesením, a teda právna neistota sťažovateľov bola v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu odstránená. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

36. Ústavný súd v závere ešte poznamenáva, že o sťažovateľmi podanom návrhu bolo krajským súdom právoplatne rozhodnuté do troch mesiacov od jeho podania a zároveň do 30 dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k tomuto návrhu (28. novembra 2019), teda tak, ako to zákon ukladá (§ 187 ods. 3 SSP).

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2021

Libor Duľa
predseda senátu